

2017-10-17

Kompetensnämnden

Dnr Kon 2017/100

Rapport om hanteringen av ärenden gällande kränkande handling och trakasserier inom gymnasieskolan**Bakgrund**

Järfälla kommun har de senaste tre åren sett en ökning av antalet anmälningsärenden kopplat till kränkande behandling mellan elever och mellan personal och elever. Antalet anmälningsärenden är förhållandevis få men tendensen är ökande. Denna rapport syftar till att beskriva förvaltningens rutiner vid inkomna ärenden och statistik avseende antalet anmälningar om kränkande behandling/diskriminering till skolinspektionen.

Skolans lagstiftning ställer höga krav på skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Precis som i arbetslivet så ska nolltolerans råda. Bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling finns i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (trakasserier eller sexuella trakasserier) kränker en elevs värdighet.

Diskrimineringslagen är skyddande mot diskriminering och kränkning utifrån de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning sexuell läggning och ålder.

Det är eleven som avgör vad som är kränkande men kränkningen måste vara märkbar och tydlig och den person som kränker någon måste också förstå att beteendet upplevs som kränkande. Här behöver elever ibland få hjälp med att klargöra att beteendet är kränkande och ovälkommet.

Huvudmannen är skyldig att se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och motverka kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Elever i gymnasieskolan ska aldrig behöva utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det ska även upprättas rutiner för akuta situationer. Rutinerna ska vara kända av alla som vistas i skolan.

Beskrivning av arbetet med kränkande handling och trakasserier

Om det kommer till skolans kännedom att någon form av kränkande handling eller trakasserier sker så är all personal skyldiga att anmäla detta till rektor som skyndsamt ska starta upp en utredning och vidta åtgärden i syfte att kränkningen inte upprepas. Skolan är också skyldig att arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga uppkomsten av kränkande handlingar. Ett sådant arbete är att upprätta en handlingsplan mot kränkningar och sexuella kränkningar, aktiva åtgärder såsom kompetenshöjande inslag.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnaren inom ramen för sin verksamhet ska bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

- Genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, utvärdera och följa upp).
- Ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet ska ske i samverkan med barn och elever, samt med anställda inom verksamheterna. Utbildningsanordnaren ska löpande dokumentera arbetet.

Rektor är också skyldig att anmäla händelser vidare till huvudman som driver verksamheten. Huvudman ska omedelbart starta en utredning och vidta åtgärder för att kränkningen inte ska upprepas. Denna rutin ska alltid följas oavsett om det har skett en anmälan till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet, Diskrimineringsombudsmannen eller inte.

Antal ärenden avseende kränkande behandling och trakasserier som Järfälla gymnasium fått kännedom om 2016 – 2017-09 och som lett till någon form av åtgärd.

Läsåret 2016/17	22
Läsåret 2017/18	7

Källa: Rektor vid Järfälla gymnasium

Rektor uppger att utöver detta tillkommer varje vecka upp till 10 handskrivna minnesanteckningar (alt odokumenterade samtal) från samtal och situationer där skolan fångat in konflikter/missförstånd och på det sättet förhindrat att situationer eskalerar. Det inbegriper alltså allt det dedikerade arbete som mentorer, undervisande lärare, elevhälsans medlemmar, närvarocoacher och skolledning gör löpande under arbetsveckan.

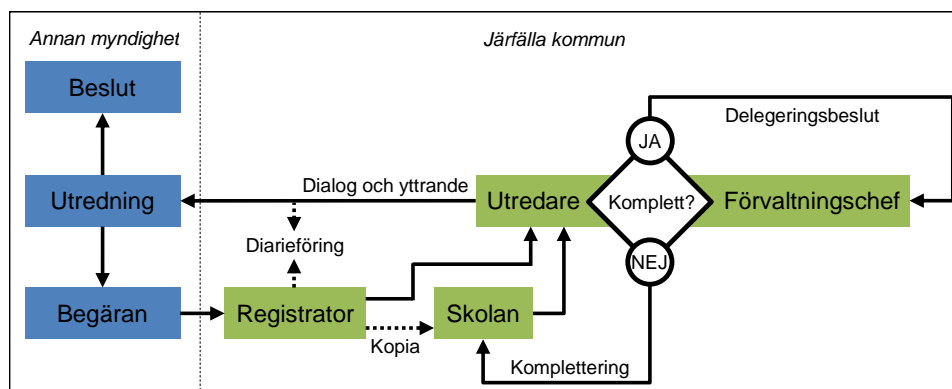
Antal beslutade anmälningsärenden på gymnasieskolan i Järfälla redovisade i skolverkets webbplats Siris 2014 - 2017-09

	2014	2015	2016	2017-09
Totalt beslutade ärenden avseende kränkande handling och trakasserier i Stockholms län	35	29	20	18
Totalt beslutade ärenden avseende kränkande handling och trakasserier i Järfälla	0	0	2	4

Källa: Siris, skolverkets webbplats

Med undantag för ett ärende har samtliga beslutade ärenden hos skolinspektionen, Barn- och elevombudsmannen samt Diskrimineringsombudsmannen visat att huvudmannen inte brutit mot bestämmelserna.

Handläggning av ärenden som prövas hos skolinspektionen, Barn- och elevombudet, BEO och Diskrimineringsombudsmannen, DO

När kompetensförvaltningens registrator mottar en begäran om yttrande från annan myndighet, diarieförs den och skickas skyndsamt till huvudmannens utredare och en kopia till skolan. Skolan ska sedan sammanställa underlag enligt begäran, och leverera till huvudmannens utredare senast tre arbetsdagar innan yttrandet ska vara den begärande myndigheten tillhanda. Om huvudmannens utredare bedömer att yttrandet

behöver kompletteras med ytterligare underlag, så förmedlas detta till skolan, samtidigt som en dialog om eventuellt uppskov förs med den begärande myndigheten.

Om huvudmannens utredare bedömer att yttrandet inte behöver kompletteras, så skrivs ett delegeringsbeslut enligt punkt 1.6.7., att överlämna yttrande till annan myndighet. Ärendet föredras av huvudmannens utredare för förvaltningschef, som antingen beslutar om komplettering eller signerar delegeringsbeslutet.

Vid godkänt delegeringsbeslut skickar huvudmannens utredare yttrandet till den begärande myndigheten för beslut, och diarieför samtliga utgående handlingar.

Analys

Den rutin som används för ärenden som prövas hos skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen fungerar väl och hanteras rätt-säkert. Förvaltningen bör dock se över informationsöverföringen mellan skolan och huvudman. Idag sker det mesta via telefon och i möten. Skolan behöver ett verksamhetssystem där all information om incidenter kan läggas in och på så sätt vara tillgängligt för huvudman. Ett sådant system ger också skolan möjlighet att följa upp incidenter över tid med tanke på det stora antalet konflikter/missförstånd som personalen brottas med. Få utvecklas till ärenden som går vidare till annan myndighet, men om så sker finns dokumentationen att tillgå.

Slutsatser

Skolan arbetar målmedvetet för att minimera riskerna för trakasserier och kränkande behandling på Järfälla gymnasium. Nolltolerans råder och alla avvikelser undersöks, analyseras, åtgärdas, följs upp och utvärderas. Alla incidenter som kommer till skolans kännedom rapporteras till utbildningsdirektören, oftast via telefonsamtal och anteckningar förs. Skolans tydliga nolltolerans mot kränkande behandling och trakasserier har inneburit att ingen incident lämnas utan åtgärd. Flertalet konflikter/missförstånd löses på plats av skolans personal.

Förvaltningen har idag en rutin som fungerar väl när en incident blir ett anmälning- ärende på skolinspektionen och arbetar med att utarbeta tydligare rutiner för dokumentation av alla incidenter.

Järfälla kommun använder sig i dag av systemstödet LISA, ett system för att fånga upp information om skador och tillbud i arbetslivet och systemet kan enligt uppgift också användas för brukare och elever. Det är dock viktigt att skolan får tillgång till ett smidigt internt verksamhetssystem. Detta arbete pågår.

Annika Ramsell

Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Maja Jansson

Utredare